

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.
Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite, foile nu se dau.
Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foale pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie Trans.)

Inviem, înviem, — doar' prea încet!

Viața poporului nostru românesc pe aceste plaiuri, este, ca a ne-altui popor, de frumos oglindită în istoria scurtei petreceri a Fiului lui Dumnezeu pe pământ.

Primit a fost El cu bucurie la început și slăvit de lumea din jurul său, pentru dulcea strălucire a învățăturilor Sale. Pizmuț apoi și atacat de răii din jurul Său, mai tari decât El, pus în mormânt, din care a înviat, și după înviere și mai slăvit a fost ca mai înainte...

Frumos a fost și începutul vieții neamului nostru, trimis aici ca să fie luminător între popoarele barbare, aducător de civilizație, de lume nouă, mai luminată ca cea pe care o înlocuia...

Dar veni război, prea lungile săptămâni de patimi, și, târziu, după lungi nopți de zăcere în mormânt, urmă ridicarea noastră din groapă, mișcând întâi un colț al petrii de pe ea, apoi prăvălirea ei și alungarea străjerilor vrășmași din jurul mormântului, — fapt minunat care vestea lumii: Învierea noastră cea mare...

Pe urma acestui fapt de biruință, trebuia să urmeze o mai repede înălțare spre cerul albastru al fericirii neamului nostru, — pe toată linia, pe toate tărîmurile!

„Toată grija cea lumească dela noi s'o lăpădam”. O lăpădam și mărturisim aceea ce vedem: Vedem învierea noastră pe străvechea noastră glie, dar vedem și aceea, că ea se face — prea de tot încet... O fi o pedeapsă a păcatelor noastre, că prea am lăsat să se sălășluiască în inimile noastre zavistia, să se umplă gurile noastre de hulă între frați; prea ne-am uitat de dragostea pe care Cel astăzi înviat, ne-a învățat s'o purtăm între noi, și depărtatu-s'a pentru asta îngerul nostru cel bun dela noi.

Întârzie fericirea noastră deplină. Că nu avem cu toții privirea înălțată spre acel Cer

al fericirii neamului, ci cel mult pân' la strășina căsuței noastre; și urechea noastră nu ascultă la chemarea ce se pogoară spre noi din acel Cer, ci e plecată spre glasul ce se ridică din punga noastră... Pe cei mai buni dintre noi îi prigoni, pe mișei îi cruțăm ori îi chiar ocrotim, dacă glasul cel din buzunar ne trimite porunca lui... Și așa rătăcită fiindu-ne privirea și urechea, — întârzie, iacă, fericirea cea mare...

Sporim, nu-i vorba, ici un pic, colea un pic, în temeiul puterii firești de înaintare a neamului, dar nu băgăm de samă, că până facem noi un pas, alții fac doi și trei!.. Iar asta nu e dorita răzbiere spre locul ce ni-se cuvine în țara noastră...

Pentru asta altceva ni-se cere: după norocoasa Înviere, să năzuim a ne înălța și noi la cer, macar la cerul la care ne e cu puțință să ajungem: cel al fericirii neamului nostru în țara lui, în casa lui!.. Să împingem înainte peste tot locul numai oamenii cari au privirea înălțată spre acest cer, — și atunci ajutate-va Cel astăzi înviat, să ajungem praznicul Învierii, mai luminat și mai strălucit, ca cel de azi! Cetitorilor noștri și tuturor fraților, cari spre aceasta nizuiesc, pentru aceasta se roagă în rugăciunile lor de toate zilele, — le zicem un doritor de tot binele:

Hristos a înviat!

Unele — altele.

Port de razim militar.

— Tekir-Ghiolul —

România, după mărimea la care a ajuns, e nevoită să-și sporească și armata sa de pe ape: flota de pe Dunăre, dar să-și facă și o flotă (armată de corăbii) de război, pentru apărarea țărmurilor sale dinspre Mare Neagră. Ce n'a avut până acum, trebuie să-și facă pentru viitor.

Iar când ai flotă de război pe mare, aceea trebuie să aibă și un așa zis „port militar” (stațiune de corăbii), care să-i slujească de bază-militară, stațiune de razim și de scut, — în care, la vreme de nevoie, corăbii să găsească un adăpost, și să poată fi apărate bine din anumite puncte de pe țărm și de altele înaintate în fața țărmurilor, în ape.

Se scrie, că socotelile pricepătorilor merg într'acolo, că Tekir-Ghiolul — azi loc de scălai de mare, vestit, pe țărmul Dobrogean, — să fie prefăcut în port militar, în bază, razim și scut, pentru flota țării, — căci aci are așa lărgământ, încât se poate adăposti, la nevoie, și cea mai mare flotă din lume, nu numai cea românească.

Fabrică românească pentru prelucrarea lemnului.

România bogată în codri și păduri cu lemn minunat de lucru, nu are aproape deloc fabrici cari să prelucereze lemnul brut (așa cum îl află în codru), ci lemnul nostru merge întâi în străinătate, dus cu cheltulală scumpă, apoi vine napoi tot cu mare cheltulală, prelucrat în scaune, în mese, în mobilă fine, — și altele.

Di Ioan Popa, inginer silvic (de păduri) dela Radna, a avut bunul gând să încerce înființarea unei „Fabrici pentru industria lemnului”, pe care s'o așeze chiar aici la gura leșilor din Ardeal, la Radna, — în care fabrică să se lucreze aproape toate lucrurile fine și grele din lemn, cari se lucrează în fabricile streine. Și având și priceperea de lipsă, găsind și părtași puternici la cheltulăle mari ce se cer cu începutul acestei lucrări, — di Popa a hotărât înființarea numitei fabrici, care are capital românesc (banii de părtășie), și va fi condasă cu suflet românesc. Lucrurile ce vor ieși din ea, vor fi lucrări de artă (măestrie înaltă) românească. Trecând unele și peste hotare, ele vor duce în cele mai depărtate locuri vestea, că România are un material lemnos de mare preț și lucrurile ei, asemănate cu cele ale altor fabrici streine, — stau cel puțin alăturate, ba mai sus!

Ne bucurăm de noua întreprindere românească care este „Intâia fabrică pentru industria Lemnu-

lui, și care în curând, poate chiar în firul acestui an, o să fie adusă la viață!

Electrificarea unor linii ferate.

— O lucrare de mare însemnătate. —

Guvernul a luat în planul lucrărilor sale și pe acela, de a face, ca mai multe linii ferate din cele mai de frunte, să fie duse în viitor cu putere electrică, nu tot cu cărbuni ca azi, căci cărbunele e și azi foarte scump și se împuținează, iar într'un viitor oarecare se poate apropia de sfârșit. Dar puterea electrică întemeiată pe căderile de apă, va dura în veaci, cât durează curgerea apelor pe pământ.

În țări muntoase, cu șuvoale de ape ce cad repezi, cum avem noi în Ardeal atâtea râuri de munte, lucrul se face ușor: La o mare cădere de apă așezi fabrica de electricitate, care va fi pusă în mișcare prin vărsarea apei, nu prin căzane în care arzi iară cărbuni ori lemne. De aceea electricitatea câștigată din acea fabrică, va fi ieftină, că apa nu o cumperi, ca cărbunii ori lemnele.

Dar până să-ți faci fabrica și dela ea să duci firele de sârmă până la linia ferată și în lungul liniilor ferate sute de kilometri, și să-ți întocmești mașinile așa, ca să prindă curentul electric (cum e la tramvae), îți trebuie cheltulală mare, bani mulți.

Pentru a lua parte la această cheltulală de electrificare, guvernul a poțtit pe unii bogătași din Elveția. Acela au trimis o comisie de ingineri să vie să vadă cum stau lucrurile aici, ce s'ar putea face? Acela au venit, au văzut, au dat raport (dare de seamă) căselor mari industriale ce i-au trimis, — și acum Ministrul Industriei și Comerțului Tancred Constantinescu, a plecat, însoțit de câțiva ingineri și specialiști (pricepători) români, în Elveția, să cerce o înțelegere cu Casele Industriale de acolo, doar se poate începe lucrarea asta de mare însemnătate și în România.

Lumea privește cu încordare să vadă, dacă încercarea guvernului va fi încununată de izbândă ori nu? Ar fi bine să reușească, — dacă acel bogătași nu vor pune condiții (puncte de învolală) prea grele.

Căci dând ei bani mulți și trimițând și pricepători în conducere (că în Elveția cea muntoasă, e plin de astfel de linii electrice), firește cer parte în conducere, parte la câștig și chezeșie destulă, că nu-și trimit banii la o pierdere.

Marea jertfa a poporului pentru Școlile sale.

Se știe că în anii din urmă, Ministrul Școlilor a rugat pe Prefecți, să meargă prin sate cu Revizorii școlari și cu oameni plăcuți poporului, să îndemne poporul a și zidi școli acolo unde nu are, că și statul ajută, cu bani, cu lemne, și pe urmă le plătește învățătorii, — dar se ajute și poporul macar la zidirea școlii că nici statul, în sărăcia asta de după război, nu le poate face singur pe toate.

Acum se scoate la iveală ce frumos a răspuns poporul la această chemare, care se făcea în folosul lui:

În cei din urmă 3 ani, statul a dat pentru zidirea și refacerea de școli populare: lemne în preț de un miliard și jumătate (1500 de milioane), iar bani gata peste un miliard (1000 de milioane).

Iar poporul din comunele unde nu avea școală, a dat de bună-voie, peste 350 milioane în bani gata, și alte 650 milioane în lucru și materiale pentru zidit!

Așa că poporul însuși a dat ajutor la zidirea de școli populare în acești 3 ani din urmă, un miliard de Lei, — ceea-ce îl face mare cinste și arată cât de mare îi e dorul de școală, de înălțare la lumina cea care-l va duce la marea sa biruință peste celelalte neamuri din această țară!

Așa, cu ajutorul statului și al poporului, s'au zidit de nou, ori s'au refăcut temeinic și s'au mărit, 7000 de școli primare (popolare).

E un îmbucurător semn de înaintare spre stărlile, pe care ni-le dorim.

Indrumare nouă, și bună, — școlilor.

Se pregătește lege nouă pentru școli. Profesorii cei mai buni au fost ascultați asupra îndrumării școlii pe viitor. Să arate fiecare ce scădere aștia felului de azi al școlilor și pe ce cărare crede că ar trebui îndrumată școala, pentru a fi cât de mai de folos tinerilor ce trec prin ea?

Din statul tuturor s'a înțeles, că școala, așa cum se face azi, e cu scădere. Prea învață băleșii multe lucruri de cari nu au folos în viață; abia au ieșit din școală și le-au uitat și nici un folos nu le-au luat. De aceea toți spun: să se îndrume școala pe o cărare nouă, care să ducă tinerimea trecută prin ea, la folos vădit, simțit, în viață.

În acest scop pe lângă școlile de azi, se plănuiește înființarea unor Școli de aplicare a învățării, cari vor sta din Cursuri de 3 și 4 ani, în cari să se dea tinerilor bogate cunoștințe agricole (despre lucrarea pământului, economia de vite și toate ce trebuiesc șilute în legătură cu lucrarea pământului), apoi cunoștințe industriale (despre meserii și fabrici) și comerciale, despre negoț.

E aceea ce era, pe hârtie, în Ungaria școala cu „adultii”, cu băleșii trecuți prin clasele școlii populare, cari dela 12—16 ani aveau să cerceteze o școală pentru cei mai mari, dar care nu se făcea, și nici un plan bun nu avea. La noi se va face și va fi de mare folos tinerimei. Aceste Școli de aplicare ne vor da pe adevărații plugari luminați. Și din ele mulți vor trece, cu înțelegere și cu atragere, la meserii și negoț.

Când rândurile acestea de tineret vor păși în viață — în ele vom avea armata cea bună și hotărâtoare, cu care să dăm asalt și să spargem cetatea bogăției ce o au în ele meseriile și negoțul, azi cuprinse de streini și de dușmanii al neamului nostru.

Sunt acestea pregătiri pentru ca să înviem cu adevărat ca neam în țara noastră, și să ajungem noi stăpâni pe izvoarele ei de bogăție, și acelea să ne aducă nouă bucurie, mulțumire, să ne facă praznicul praznic și casa casă.

Adu-ne, Doamne, acele vremi, cât mai curând!

An încheiat bine,

arată guvernul, că a fost anul 1924. În un sfat al Ministrilor ținut mai săptămâna trecută, Ministrul de Finanțe a arătat, că în anul trecut încasările (venitele) au fost mai mari decât cheltuielile, cu aproape 5 miliarde Lei. Sfatul Ministrilor a hotărât ce să se facă cu acest însemnat prisos al anului trecut. Iaca ce: Să se dea:

Armatel 815 milioane Lei.
Pentru Școli: 200 milioane.
Pentru Culte (biserici) și arte: 50 milioane.

Pentru Căile Ferate, ca să facă tunele noi, 365 mil., iar pentru întărirea liniilor ferate 150 milioane.

Pentru îmbunătățirea drumurilor din țară 150 milioane. Aci s'a spus că 100 milioane să se folosească numai pentru drumuri în Basarabia, — că nici o parte a țării nu-i așa înapolată în drumuri bune, ca Basarabia. Așa au lăsat-o Rușii.

Se dau mai departe: 10 milioane pentru Căminele de ucenici; 15 mil. pentru Școlile tehnice, — și altele.

E îmbucurător că s'a ajuns cu aducerea în bună rinduală a gospodăriei țării, ca anul să se încheie cu prisos, încă cu un mare prisos, după ce dela război începe, statul era tot în cele mai grele strâmtorări de bani.

Ceva ne pare numai cam deo-

chiat: Ministrul de Finanțe știa și înainte de încheierea anului, că va avea prisos colo ori colo. În cursul anului l-s'au cerut ajutoare grabnice ba dela un Ministeriu, ba dela altul, — și el nu dădea nimic, ci aduna tot pe sfârșitul anului, ca să fie un pic de fală.

Să plătesc datoriile din lăuntru.

Se știe că se ridicaseră zeci de glasuri cu plângeri, că Statul e dator și colo și dincolo, la Fabrica cutare și cutare. La unele datora zeci de milioane, pe cari fabrica ne-avându-le, nu-și mai putea duce înainte lucrările.

Acum se vestește, că datoriile față de cei ce au vândut ceva statului în anii din urmă, încep a se plăti! Din venitele, cari au adus prisosul de 5 miliarde, s'au luat 300 de milioane pentru a plăti datoriile din lăuntru, pe cele mai vechi și mai grabnice.

De altfel și în cursul anului, Statul a plătit vre-o 1200 milioane din acele datorii, cari se urcaseră foarte mult în anii după război.

Glas din popor.

Doamnă nouă.

Ș'am zis verde foi de păr,
Cine-l cu suflet de fer
De națta Crucea la cer,
României spre folos
Mândru ca un steag frumos?
Este tinerul Codreanu
Ce-l urmărește dușmanul,
Ca să-l sfarme oasele,
Să-l mănânce zilele!

Cine-l din neam de vultasi,
Incunglurat de dușmani,
Pentru-că neamu-și lubește
Și pe dușmanii îl trăznește?
E studentul credincios
E Cornel volnic spătos,
Ce și pune dușmanul jos,
Pentru-a Crucii biruință,
Pentru dreapta lui credință!

Cine trece 'n închisoare
Legat de mâni și picioare
Păzit de mutre urite
Intre sulfi otrăvite?
E studentul Moldoveanu
Corneliu Zelea-Codreanu,
Care cumplit s'a luptat
Și cumplită pildă-a dat
Celor cari ar mai voi
Pe studenți a i umili
Pe Români iar a i robi!

Ține-l Doamne sănătos
Pe-acest tiner înimos
Și la chip așa frumos,
Ca să scoată la lumină
La biruință deplină
Naștinea lui română
Din robia cea păgână,
Și-l dă Doamne sănătate
Să scoată la libertate
Pe tot fratele Român
Apăsat de jug păgân!
Ajută-mi Doamne și mie
Să văd astă împărăție
Dela Nistru până la Tisa
Fără de jidani întrinsa!

Dumitru Cristian
Plugar din Gănești (jud. Covurlui).

Dela Focșani.

— Ce e cu Procesul Codreanu? —

Ținerea în arest a tinerului Codreanu, dă pentru guvern tocmai roadele contrare dela aceea ce el nădăjduia, ca urmare a arestării. Românii din Focșani și jur, sunt mai treziți ca ori-când la naționalism și mai îndârjiți împotriva Jidanilor și a tuturor celor ce țin cu dâșnilă câteva dovezi:

— În Focșani este un Liceu de fete. Dintre copilele clasa V-a și a VI., 30 de inese s'au pus și, așa ele de ele, au adunat bani și au făcut o tortă frumoasă și bună, pe care au zugrăvit și-o svastică de zahăr. Impodobind-o cu o fundă (pantilcă) tricolor, au trimis-o apoi cu 4 din ele lui Corneliu Codreanu la închisoare. Dar n'au ajuns să-l-o dea. Deregătorii Inchișorii le-au respins și au făcut arătare la poliție, poliția s'a plâns la Direcția școlii și la Ministru, de aci a venit prigoană împotriva Directoarei și a elevelor. S'a făcut cercetare. Elevele au răspuns foarte curajos, că da, ele au cumpărat darul și l'au împodobit și l'au trimis, crezând că fac lucru bun dacă au grijă și de cei căzuți în robie, cum se cere și în rugăciunile dela sfânta liturgie în fiecare Duminică.

Ași! Au vrut mai marii școlii să audă și să înțeleagă glasul inimilor acestora nevinovate și curate? *Le-a dat afară din școală pe toate 30 de eleve*, pe timp de 2 săptămâni! Și să se însemne că printre aceste fete „rele”, pedepsite, sunt și 2 fete a Ministrului Chirculescu! Poate fi tata lor ori cât de Ministru și dat în coate cu Jidanii, — ele, mergând după inimile lor curate, sunt alături de tinerimea luptătoare pentru neatarnarea neamului!

— Directoara a fost și d-sa în-lăturată din slujbă, — ceea-ce a dat prilej cetățenilor să tragă un protest Ministrului, de n'o să și-l pună în icoană.

— Polițaiul orașului, pășește ca elev a lui Manclu: Nu mai dă voce nici unei doamne sau altei persoane din oraș, să trimită lui Codreanu de mâncare, — că, zice, prin asta îl încurajați și presmăriți fapta lui!

Ce-i cu Procesul?

Se vestise că ar fi pus pe ziua de 28 April. Era scris și în folie din București. Acum aflăm că Procurorul și tribunalul au cerut cu stăruință la București, să l ducă pe Codreanu în alt loc, să strămute și de aci Procesul, — că ei nu lau nici o chezeșie că va ieși „bine” și că va fi pace în vremea judecării. Așa e cu putință că Procesul să se judece numai în luna viitoare, Maiu. Până-acum oficios nu se poate spune încă nimic. Doar atâta, că și tribunalul dela Focșani, și procurorul, ca și Ministrul judecătorilor, au groază de Proces! Ei simt că, osândiți din acela, ei vor ieși!

Dacă în April nu se va ținea procesul la Focșani — apoi el se

Vigurosul glas al finerimei.

Răvaș M. S. Regelul

Măria Ta!

În inima îndurerată-a țării
Răsună buciumul redeșteptării.
Din munca noastră hoții se înfruptă,
Poporul cere: să pornim la luptă!
Străinii cruzi ne sapă temelii,
Ne 'nstreinează tot mai mult moșia,
Ne pradă-avutul și-și bat joc de noi —
Măria Ta, stăm gata de război:

Lăsa-vom plugurile pe ogeare,
Vom prinde armele biruitoare
Să făurim eternă sărbătoare,
Că 'n țara noastră nu mai arde soare;
Ne 'ndeamnă fapte mari și vitejești
Și pilda celor morți la Mărășești!
Mușca-vor țărâna cu dinții zbirii,
Căci nu mai vor să rabde 'n jug martirii,
Prea grele sunt cununile de spini,
Prea ni-e bârfit azi neamul de străini.
Trec nerii de lăcuste peste țară,
În urma lor se 'nalță fum și pară,
Se înmulțesc păgânii ca un roi, —
Măria Ta, stăm gata de război!

Și dacă hidre negre-ar încerca
Să ne amenințe, Măria Ta,
Prin foc și sabie
Vom apăra iubita Basarabie!
Plăti-vom iar cu sânge Bucovina
Și din Ardeal vom curăți neghiina!
Vom mătura hotaru 'n lung și 'n lat;
Din Tisa până la Nistru 'nvolburat,
Călca-vom peste hoituri, peste cranii,
Și fără milă vom strivi dușmanii.
Vor preamări ca 'n alte vremuri slava
Aceloși clopote dela Suceava.
Așteaptă regimente de eroi —
Măria Ta, stăm gata de război!

Destul am suferit!
Strămoșii 'n temniță ne-au putrezit!
Iar azi în țara noastră românească
Românul nu mai poate să tânjească
În jug, răpus de nedreptate —
Măria Ta, vrem libertate!

Sunt pline plaurile de mișai,
De trădători, de hoți, de oameni răi.
Dumbrăvile sunt pline de tâlhari
Și gem orașele de cămătari!

Legat am teți Români jurământ
Străinilor să le săpăm mormânt.
Vom împleți cunună de lumină
Pe fruntea Ta măreață și senină,
Cu sânge cald vom scrie la hotare:
Trăiască mândra Românie-Mare!

Așteaptă regimente de eroi —
Măria Ta, stăm gata de război!

Iustin Ilieșiu.

Așa glăsuiește sufletul sprins al unui tiner, student universitar din Cluj, al Iustin Ilieșiu, cel care a scris și „Izvoarele Studențesc” atât de popular și cântat de finerime prin toate școlile și dus și la sate. D-na a scos un mic volum cu poezii patriotice, 13, de acest fel. Titlul broșurei e: „Durerea Neamului”, și se vinde cu 10 Lei. Se poate căpăta și dela noi, pentru 12 Lei 50 bani, trimis franco-recomandat.

Din „Scrisorile Studențești.”

IV.

Latinitatea dela Dunăre este
În primejdie de moarte!

(Doamnei Ch.)

Văcărești, 4 Februarie 1924.

Prea onorată Doamnă Gh.,

Un ziar francez, „La Carque”, al foștilor Alsacieni, scria în unul din numerele sale apărute în Mai 1923, despre mișcarea națională a studenților români, cam așa:

„Mișcarea studenților români, unică (singură) în felul ei pe globul pământesc, face onoare vitei latine și în deosebi poporului românesc.”

În țara noastră însă, unde „presa” (gazetăria) aproape în întregimea ei este străină și tot așa de departe de adevăr, precum este de sufletul românesc, de durerile și de năzuințele noastre, mișcarea studenților, în care se împletesc nădejdele unui neam întreg, era zugră-

vită ca o lucrare nenorocită, pornită din cele mai joșnice sințăminte, condusă de niște „afățatori ai pornirilor animalice” cărora nu de puține ori li s'au adresat și cuvinte grosolane, cari însă nu vrednicesc a fi trecute aici.

... Dar această studențime română de „barbari”, „luptând cu arme ruginite scoase din arsenalul medieval”... în bună parte formată din foști luptători ai fronturilor, unii cu mâinile și cu picioarele rupte, cu plepturile sfărmate, eu amintirea încă proaspătă a camarazilor căzuți în războiul sfânt pentru zile mai ferice, — cerea cu îndârjire dreptate pentru toată suflarea românească trăitoare din vremuri ce nu se mai țin minte, pe aceste brazde. Dreptate? Dar ce dreptate?

„Munții noștri aur poartă
Noi cerem din poartă 'n poartă!”

Dacă cineva ar apuca o bună-oră din capul de Miază-noapte al Moldovei și ar vedea că la Cernăuți slova românească nu se mai găsește decât pe pietrele mormintelor; dacă ar călători mai departe și ar vedea cum în munte stejarii și brazilii noștri se aștern cu jalnic muget la pământ, sub lovitura nemiloasă a străinului, atunci ar înțelege durerea noastră

Dacă s'ar opri la mănăstirea Putnei, unde-și doarme somnul cel mai mare Voevod al Românilor, „Stefan cel Mare și Sfânt”, ar putea vedea pe urmașii luptătorilor de pe vremuri, ai arcașilor și plășilor moldoveni, săracii lipiți pământului, muncind muncă de rob la cele două fabrici jidovești. Unde? Aco'o unde nici când n'a călcat picior de străin, în creeri munților, acolo unde este cel mai sfânt loc al Românilor!

Dacă se va coborî apoi spre șes și va lua pe rând orașele Moldovei, va vedea că viața românească s'a stins, că Românii, în fața năvălirii străinilor, s'au retras, lăsând locurile lor în mâni dușmane.

S'au retras din negoț, s'au retras din industrie (meserii), s'au retras din proprietăți, s'au retras din școli.

Și acestea? nu numai în Moldova. Este de ajuns să amintim că în Maramureș, acolo de unde a plecat Dragoș Vodă pentru a descăleca la noi, sunt, după o numărătoare mai veche, 47.000 Jidani la 60 mil de Români.

„Și dacă toate neamurile lumii, din cele mai vechi timpuri, au avut dreptul să se apere împotriva parazitismului jidovesc, pentru a-și păstra ființa lor națională, de ce oare numai noi Românii să nu avem acest drept? De ce să fim „barbari” atunci când, tremurând și cea din urmă fărâma a sufletului nostru, încercăm să ne asigurăm și noi un loc sub soare?..

Oare de ce cu două mii de ani înaintea lui Christ, Egiptenii l-au alungat pe acești jidani din mijlocul lor? Oare pentru ce mai târziu Tacit, marele istoric al Roma-

nilor, îi numea „*detrimenta gens*” (neam ticălos). Oare de ce Mommsen, cunoscutul istoric (german), susține că „deasemenea și Jidanii au fost un mijloc de descompunere a Imperiului Roman”?

Pe la 1295, Anglia, care era pe atunci la începutul dezvoltării sale, a izgonit pe Jidani, socotindu-i primejdioși acestei dezvoltări, și nu i-a primit decât după 500 de ani, pe la 1750. Iar Chamberlain, cunoscutul scriitor englez, într-o scrisoare adresată Românilor și publicată pe la 1900, declară că cu toată această măsură de apărare, concurența Jidanilor astăzi (îmbulzirea lor în toate) a ajuns așa de mare, încât amenință însăși stăpânirea engleză.

La 1 Martie 1492, Ferdinand al Spaniei, a dat acea poruncă vestită, prin care ordona jidanilor părăsirea țării în timp de 3 luni. Cuvântul jidovesc, că din această pricină Spania a decăzut, este fals. La 1 August 1492 Jidanii au părăsit Spania. În Octombrie 1492, adică după câteva luni, Columb a descoperit America. Iar marea dezvoltare a Spaniei a urmat după descoperirea Americii. Și abia în urma acestora a urmat decăderea. Prin urmare, putem zice că îndată după alungarea Jidanilor, a urmat nu decăderea, ci mărirea Spaniei.

Dar cine nu cunoaște măsurile pe cari Franța le-a luat împotriva Jidanilor la 1680, și cine nu cunoaște mai ales măsurile de restrângere luate de Napoleon la 1806?

Și să ne fie îngăduit a face asemănarea din acest punct de vedere, a Franței dela 1806 cu a României dela 1924. Avuțiile Franței nu intraseră în mâinile Jidanilor, orașele Franței nu erau copleșite de ei, clasa de mijloc a Franței nu era nimicimă, clasa ei conducătoare nu era amenințată cu perirea, precum acestea sunt în România de astăzi! Franța era Stat încheiat de 8 veacuri, pe când România de azi e abia la începutul încheierii sale, ca Stat unitar al tuturor Românilor. Mai mult, Franța dela 1806 nu avea aproape 80% analfabeți (neștiutorii de carte), precum are România dela 1924. Și dacă cu toate acestea Franța a avut dreptul să se apere, pentru ce să treacă drept „barbarie” în fața lumii, apărarea vicleșurilor noastre naționale și a pământului nostru scump? Franța de astăzi având 80.000 de Jidani la 40 de milioane de Francezi, se apără în potrivă-le prin cunoscuta mișcare Leon Daudet. Noi, Românii, n'avem dreptul să ne apărăm, atunci când la unsprezece milioane de Români, avem trei milioane de Jidani?

„Toate neamurile cari au venit în atingere cu acest popor nimicitor, au luat măsuri de apărare de sine, și l-au îndepărtat. Cu toate acestea, se zice că lumea civilizată ar fi împotriva Românilor, când încearcă și ei să se apere. Englezii loviau până deunăzi pe Irlandezii, în țara lor... și nu era necivilizat.

ar Americanii își țin și astăzi legile de apărare împotriva navei Japoniezilor. Și nimeni nu le vede, aici le osândește.

Prea onorată Doamnă,

Primind astăzi prin d-a G... cărțile pe cari a-ți binevoit a mi le trimite, îndrăznim a Vă scrie aceste rânduri, pentru a scoate la iveală dreptul de apărare al nației românești, și pentru a face ea ei să răsună în lume, dincolo de hotarele noastre. În Franța, unde mulțumită aceloarei Jidan, dreptatea noastră nu e cunoscută. Lipsa legăturilor cu străinătatea am simțit-o adânc. Noi strigăm în lumea largă, dar glasul nostru nu se aude. Domnia-Voastră, prin legăturile pe care le aveți cu Franța, veți face un uriaș serviciu Românilor, dacă în numele nostru ve-ți spune Francezilor, cu glas tare:

Latinitatea dela Dundre este în primejdie de moarte!

Corneliu Z. Codreanu.

Din pildele altora.

Co știe Budapesta și ce nu știe Bucureștiul.

Mal acum o lună, Statele vecine cu Ungaria (România, Jugoslavia și Cehoslovăcia) au înaintat un fel de protest la Comitetul conducător al Ligii Națiunilor, arătând că guvernul unguresc și-a întocmit un buget, care nu e firesc. A pus la îndemâna Ministrului de Interne și a celui de Externe, așa sume mari, pe cari acela n'are pe ce le cheltui, — ci, negreșit le cheltuiește pentru a-și ajutama pe frații unguri ajunși sub stăpâniri strelne, ca acela să-și poată ține gazete multe, școli multe, teatre și de toate, cari să-l întărească sufletește, să le sporească dragostea pentru Budapesta și nădejdea în ea!

O fi că i așa. Doar se vede îndată, că viața pe care o duc ungurii dela noi, nu e firească, nu e din puterile lor. Ei au în Ardeal, mai multe ziare azi decât aveau când era pe aici Ungaria, și școli au mai multe, și trupe de teatru și câte toată. E un chior cel ce nu vede, că acestea să țin cu ajutor ascuns, venit nu dela China, nici din Botocudla, ci firește că din Budapesta!

Din faptul acesta conducătorii politici ai țării noastre ar putea învăța și ei ceva: Ar putea învăța, că un popor e cam așa cam e presa lui (cum sunt foliile lui)! Ungurii sunt de un naționalism înflăcărat ca puține alte popoare, și de o mare iubire de neam, *oaci așa sunt foliile ungurești toate*, care de care mai iubitoare de neam, mai naționalistă maghiară. Și cum tot ungurul cetește o gazetă, sufletul lui se formează în felul în care îl cântă gazetele.

Conducătorii noștri de țară, să se uite în jur de ei și să vadă:

ce-s ziarele românești? Simple trimbiți de partid, strigând care de care mai răgușit: „Nu-i pe lume partid ca al meu! Nu-i pe lume partid mai de nimic ca al tău! Nu-s în Europa politici de mâna 'ntâi ca al mei, și proști și răi ca al tăi!.. Despre calda iubire de țară, despre frontul ce ar trebui să-l facem toți împotriva dușmanilor din lăuntru, ca și a celor din afară, — n'au gazetele noastre vreme să vorbească. Din potrivă, umblă cu ouă roșii lei după sași, colea după unguri, dincolo după jidovi, după Șvabi, — după-cum cer „interesele electorale“ (trebulița în alegeri)..

Urmarea e, că lumea dela noi e și ea cu totul acrită de „politică“, lipsită de însuflețire națională, chiar de grija de viitorul neamului, — căci gazetele, slujnice de partid, o fac așa!.

Din când în când apoi se trezește câte una, ca dintr'un vis urit, și începe a se tângui.

Zilele trecute „Viitorul“, gazeta dela București a guvernului se plângea că e rău în țara noastră, că gazetele ungurești ca „Brassó Lapok“ au în redacțiile lor foști ba și azi conducători ai spionajului unguresc; că aceste fol sunt ținute de interesele guvernelor strelne!.. Și se întreabă: până când se mai poate suferi îndrăzneala acestor fol? (Ce ușor i-am putea spune noi „Viitorului“: dar nu patronii d-voastră au dat „frații jidanilor stăpâni al lui „Brassó Lapok“ să aduce o mașină rotativă din Pesta scutită de vamă? Și chiar voi, cei dela putere, vă plângeți că în redacția acelei fol șed spioni, când aveți la îndemână poliția pentru a-i prinde și a-i da peste hotar?..)

Altă foaie, tot de-a guvernului, „Tribuna Nouă“ dela Arad, se plânge și ea de îndrăzneala gazetelor maghiare, cari ne atacă tot mai îndesat, scriind că timpurile de azi sunt numai „vremi trecătoare“... Numai nu strigă pe noi să plecăm de aci! „Și ceata asta de fol ungurești găsește ajutoare îndestulătoare, ca să trăiască, — pe când puținele gazete românești de dincoace de Carpați, încep a trage de moarte în ziua în care s'au născut“...

„Nol fumormântăm, ei aduc la viață!..“

Tot așa se plângea ziarul liberal „Infrățirea“ din Cluj, — până ce muri în mâinile stăpânilor săi.

Tânguirile acestea sunt adevărate, dar ele găsesc urechi surde acolo unde ar trebui să găsească înțelegere și apoi — *sprijin!*

Ungurii dau o pildă de înalt patriotism în partea lor, — ei merg chiar prea departe, încât odată o să li-se rupă coarda pe care o prea încoardă, asta-i privește, dar pilda de jertfă pentru folle patriotice naționale, e dată!

Al noștri dela București însă, nu înțeleg din asta nimic. Ei lasă să moară și folle lor de partid, de-

cum să se poată înălța până la a ajuta toate folle românești de aici, de prin codrul de fol ungurești, întărind prin asta sufletul românesc pentru România, așa cum e întărit cel unguresc pentru Ungaria!

Multe sunt scâderile noastre, încă.

NOUȚĂȚI

Jurământul recruților s'a făcut și la Orăștie, în Duminica Florilor, în fața Corpului ofițerilor și a numeros public, în curtea casarmei. Au slujit toate confesiunile: ortodoxă, unită, catolică, luterană și evreiască, fiecare la soldații săi. Comandantul Regimentului d. colonel Crăloveanu, le-a vorbit tuturor recruților despre însămnătatea jurământului, apoi s'au făcut slujbele D-zești, vorbind și preoții către soldații lor, vorbiri patriotice. Reformații (unguri) n'au mers la casarmă, ci au cărut să meargă soldații lor la Liceul reformat, unde ei au slujbă, că acolo fac și pentru recruți. Li s'a făcut pe voe.

Fiecare preot a vorbit în limba lui, — numai Rabinul a vorbit, în loc de limba sa evreiască, în limba maghiară. Nu este o demonstrație în contra statului român? Dacă nu vorbește în limba sa, trebuie făcut să vorbească în limba statului!

Concert de Paști. „Reuniunea Meseriașilor Români din Orăștie“, invită la Concertul împreună cu dans, ce-l arangază a doua zi de Paști în sala de teatru a hotelului „Central“. Inceputul la 9 seara. Venitul curat se întrebunțează pentru ajutorarea măestrilor noul începători.

Tinerimea română din Uroiu (plasa Geoagiu) invită la producțiunea Teatrală ce arangează a doua zi de Paști, sub conducerea preotului local, în pavilionul dlui Gh. Denea, unde va fi și jocul. Venitul pentru renovarea bisericii.

Dr. prof. Gheorghe Tămaș își răscumpără felicitările de ziua numelui cu 500 lei dăruiți în favorul elevilor buni dela Liceul din loc.

Statul nemulțumit cu venitele din sare. Se știe că sarea e „monopol de stat“ (adecă singur statul are drept a o scoate și a o pune în vânzare) așa ca chibritiile, tutunul, mărcile (ștempelele). Ci se pare că statul nu mai e mulțumit cu venitele ce-l aduce scoaterea de sare din ocne, — căci Ministrul de Finanțe a conchemat un sfat de pricepători, în care a arătat că guvernul nu e străin de gândul, de a „comercializa“ și sarea (a lua la ea părtași din țară) pentru-ca așa, cu puteri mai mari, să se pună mai din greu pe lucru, să poată exporta (trimite în afară) mai multă, să ajungă dar la rod mai bun și la venit mai mare. Direcția Regiei Monopolurilor a fost îndrumată să

adune toate datele despre cheltuielile de tăiatul și scosul sării, de cărușirea ei și de toate cheltuielile și venitele, — ca din icoana aceloră, să vadă cum ar fi mai bine să se facă în viitor.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 13-20

Taxele medicilor în Orăștie au fost statorite, în cea din urmă constituire ținută în această treabă, a fi următoarele:

O vizită la doctorul acasă, 60 Lei; — la casa bolnavului 80 Lei; la conziliu de doctori, de fiecare 200 Lei; Certificat medical 100 Lei; vizum-repertum 150 Lei; injecții 60 Lei; scoatere de dinți 60 Lei; vizită de femei 60 Lei; mici intervenții chirurgicale (buboi, spălare de rane și legare) 100 Lei; ieșiri în comune vecine, ora cu 100 Lei; după 8 sara până la 8 dimineața, taxele acestea se socot îndoit.

Isteț, nu glumă. În parlament s'a scos la iveală de către un deputat, răutatea cu care lucrează unii Conzillieri Agricoli la împărțirea pământului. S'a adus o pildă din Basarabia: Un „proprietar“ (sigur rus ori Jidan, fiindcă Moldovenii, săracii, n'aveau moșii cari se cadă sub împărțire), — s'a înțeles cu Conzilierul său Agricol, să-l scutească de răscumpărare 200 de hectare (vre-o 400 jugăre) de pământ bun ce are, — că-l va fi bine, înțeles, „recunoscător“.

— Dar cum s'o facem? s'a întrebat Conzilierul lingându-și buzele după „recunoștința“ jupânului.

— Iacă, cum: Eu îți dau hârții cu câte feluri de peceti pottești, că eu am o Fabrică de spirt și Fabricelor li se lasă, pentru trebuințele lor, câte 200 de hectare...

— Bun...

Și a venit jupânul cu scrisori câte vrei, că el are o Fabrică. Și Conzilierul i-a scutit de expropiere 200 hectare...

Ci mișelia s'a simțit și acum a fost tras vâlul de pe ea în însuși Sfatul țării!

Ce atricători de suflete sunt acești nemernici strelni, — și ce slabi de inger atâța fil nevrednici ai neamului nostru. Parcă numai pân'atunci sunt buni, până când nu s'a apropiat lapita de ei.

— Prin spălarea cu veritabilul „Spirt-Diana“ ne facem mușchii mai elastici și-l oțelim. (178 IV) 8-

Un maior, jertfa unui leac de sânge. Boalele de sânge (zise și boale rele, lumesti) s'au lăsit după războiu în chip îngrijitor și la oraș și la sate. Doctorii spun că e plină țara de bărbați și femei cu boale de sânge, care și-le împrumută unii altora...

Impotriva acestor boale s'a vestit că s'ar fi aflat un leac care le vindecă fără greș, așa-numitul „Neosalvarsan“. Cum leacul nu e în deștul probat, se vede că la unii oameni cu anumită țarie de fire, prinde, la alții, cu fire mai slabă însă, face stricăciune de moarte.

Am citit multe întâmplări de acest fel, că omul căzut în spurcata boală, desnădăjdut a cercat cu acel leac și s'a prăpădit. Leacul are asupra crerului o putere mare de amefire; cel cărui s'a dat, în chip de „injecție” (vârare sub piele, ca să intre în sânge), adoarme și se trezește numai după oarecare vreme, — ori apoi adoarme de tot.

Așa a pățit-o zilele astea un maior tiner, de 35 de ani, la București. Primind boala lumească dela ceva femeie stricată, s'a dus la un doctor să-l lăculească cu „Neosalvarsan”. Acela l-a făcut injecția și maiorul a adormit și a dormit 5 zile și după 5 zile — a adormit pe vecie.

S'au pornit cercetări strânice de comisii de doctori, ca să vadă ce-a fost vinovat în întâmplarea asta? Și doctorii spun, că leacul, adus din Germania, era falsificat, nu mai e leacul ade-vărat! Acum nu se știe că fabricantul neamț l'a trimis din greșală fals, rău, ori cu gând păcătos, că pentru România și așa-l bun? — Deocamdată nici un doctor nu vrea să mai lecuie cu Neosalvarsan, — că nu poate ști dacă dă leac ori moarte bolnavului?

Răscumpărare. Dl George Suci, tipograf Orăștie, își răscumpără feliicitările de ziua numelui, dărând 200 Lei pentru Fondul de propagandă al Studenților dela Iași.

Abonații pe 3 luni.

carl adecă au trimis plata numai pe lunile Ianuarie—Februarie—Martie ale acestui an, — aște că numai acest număr îl mai primesc, — apoi foile li se opresc, căci nu le putem trimite pe credit.

Având în vedere că ne aflăm în preajma Procesului lui Corneliu Codreanu, — care se ține cel mai târziu în luna viitoare Maiu, să grăbenscă toți a-și înci abonamentul, căci altfel se vor lipsi de cetirea unor minunate debateri, pe cari nu le vor găsi nicăiri date pe larg și pe ales, ca în „Libertatea”.

Pățania unui medic român.

— Dr. I. Solomon —

Nainte cu vre-o lună de zile, dl Dr. Ioan Solomon, medic în Orăștie, se trezește într'o zi cu o scrisoare recomandată; venită d-sale dela București, dela ceva Societate evreiască. Il vestea prin scrisoare, că va primi peste 3 zile un pachetel din București, pe care îl roagă să-l primească și să-l scoată dela postă, unde va avea de plătit vre-o 200 Lei, — pentru cari va găsi în acel pachet... *Chipul Rabinului celui Mare*, a Marelui Haham din București.. Il poartă să-l pună la loc de cinste în casa sa, și banii să-l dea cu voe bună, că se folosesc pentru scopuri patriotice evreești..

Peste 3 zile de fapt, iaca postarul cu pachetul cel cu chipul Hahamului..

Dl Dr. Solomon a și răs, s'a și supărat, și a scris pe pachet: Să vă fie rușine să trimiteți astfel de pachete unor creștini!

Jupânii din București, luându-se după nume, au bănuț că acest medic trebue să fie iidan, dacă-l chiamă „Solomon”... Dar și-au căpătat lecția pentru halucinația lor.

Dl Dr. Ioan Solomon e fiu de preot român, crescut în frica

lui D zeu și în iubire de lege, — merge regulat la biserica noastră și cântă cu multă plăcere în strană, fiind dăruit de D-zeu cu glas frumos. E creștin și Român bun, care are toată grija și dragostea pentru cel ce îl caută și-l cer ajutorul doftoresc. S'o știe Românii noștri.

Nu ne dați „plasa”, în loc de posta din urmă.

Mulți abonați ne încarcă dându-ne adresa lor. Ei scriu: sunt din comuna X, plasa Y.

Această e adresă rău dată. O „plasa” (pretură) poate avea 7 oficii postale; ștal dtale se ține de unul din acele oficii. Noi acolo trebue să îndreptăm foaia, nu la scaunul plasei. Altfel foaia se rătăcește și omul ne ceartă pe noi ori își bănuște pe nedrept, pe cel dela primărie sau dela postă.

O adresă bună e aceea, în care ne scrii curat (foarte curat și ceteșii): numele, lângă nume scrie de ești econom (plugar, agricultor) ori meseriaș ori ceva slujbaș la comună; apoi scrie curat comuna, aci dă și strada (ulița) dacă ulițele au nume și numărul casei; și îndată scrie posta din urmă (oficiul postal dela care vin scrisorile în comună și la care se trimite pentru dus mai departe), pe urmă județul.

Cu plasa noi nu avem nimic!

„Viclesugurile Satanei”, sau: De cine sunt puse la cale Sectele „Pocăiților” și pentru ce? — este titlul unei cărți cele lămuritoare. scrisă de dl Eftimiu Florea din Trg. Mureș. Pe 21 pagini, autorul dovedește foarte viu, că toate sectele păcate sunt puse la cale de mari și bogați dușmani ai creștinismului, cari urmăresc: spargerea legii lui Christos și prin așa slăbirea națiunilor creștine, pentru ca cu atât mai vrtos să le poată apoi stăpâni ei și să le stoarcă de vișgă: *Iidanii* sunt cei cari pornesc, încuragiază și plătesc pe nenorociții pocăiți, cu gândul cel mai rău pentru popoarele creștine. — Cărțica, bine scrisă și dovedită, se capătă la autor: Eftimiu Florea în Trg. Mureș, pentru 12 Lei.

Din „Căluza Agricolă”, foarte folositoare carte economică, întocmită de Profesorul Dumitru Comșa din Sibiu, a ieșit de sub tipar și volumul al II-lea: „*Pomăritul și Vieritul*”, pe 160 pagini 8° mare, cu 66 ilustrațiuni (chipuri) în text. Prețul unui exemplar broșat 50 Lei și 5 Lei taxă poștală pe lângă trimiterea înainte a prețului.

Volumul I. „*Economia câmpului*” a apărut de mai înainte, cuprinde 316 pagini 8° mare. Prețul unui exemplar e 90 Lei și taxa poștală de 5 Lei. Cu ramburs se cer 10 Lei pentru postă (în loc de 5.)

Sua tipar se află Volumul III „*Legumăritul și Florăritul*”. Cererile trimise de dreptul dlui prof. Comșa Sibiu, se împlinesc îndată.

Nu e „plugar luminat” plugarul care nu are pe masa lui aceste cărți pline de lumina științei economice! Ele sunt fără păreche de bune. scrise de un învățat și pățit în ale economice.

Mai multora.

Când cineva nu primește un număr de foaie, să ne scrie îndată și să arate care număr anume nu l'a primit? „Nu-mi vin folie regulat, însă n'am primit un număr”... Din asta nu putem ști care număr să-l trimitem.

Din casa nici unui Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte, tradusă din franțuzetse de

**Studentul ION I. MOTA:
 Protocoloalele Înțelepților
 Sionului,**

care descopăr lumii uriașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cel mai înalt sfat al învățaților evrei dă pe glob, conduc lucrarea de robire și ținere în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cătuându-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegeai, le înțelegi îngrozitor! A se cere la „Libertatea”, în Orăștie (Jud. Hunedoara), trimițând înainte prețului ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

Cătră cel din America.

Rog pe cel cari au cunoștință de Ioan Irinea (Iohn Irinka) fost soldat american Co. F. 14 Inf. Fort Davis Gatun Canal Zone Panama, despre care nu știu nimic din 30 Iunie 1923, să binevolască a scrie la redacția acestei foli, că au ceva cunoștință despre el, că e mort sau e viu.

Simion Irinea din Uroia (p. Simeria, jud. Hunedoarei) (380) 1—1

Iubite cetitori!

Ne-ai citit gazeta? Nu o arunca Ci o dăruiește la o rudă-a ta Sau la un prietin, s'o vadă și el. Lui îi faci un bine, gazetel la fel.

Consiliul orașului Orăștie.

Nr. 667—1925 adm.
 Publicațiune.

Consiliul orașului Orăștie deschide concurs public în conformitate cu art. 72—84 din legea asupra contabilității publice, pentru esarendarea serviciilor de încasarea taxelor comunale (fosta vamă orășenească) din punctele: 1. Strada Vasile Alexandri. 2. Str. Căstăului. 3. Str. Horea. 4. Str. Materi de Jos. 5. Str. Avram Iancu. 6. Str. Romosului. 7. Calea Mihai Viteazul și 8. Str. Căstăului, vama lemnelor, cari se vor esarenda prin licitațiune publică minuendă separat pe puncte, de pe întreg teritoriul orașului — cu oferte numai scrise.

Ofertele închise și sigilate se vor depune în ședința publică de licitațiune din 11 Mai 1925 ora 9 a. m.

Fiecare ofertant va depune odată cu oferta și garanția (vadul) precris în condițiunile de licitație. — Condițiunile detaliate se pot vedea în toate zilele de lucru între orele oficioase, la administrația financiară-economică a orașului, la primărie.

Orăștie, din șed. cons. orăș. (în. la 17 Martie 1925.)

(381) 1—2 HERLEA, primar.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu) condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

De vânzare. 15 paturi cu matrațe noi, la „Hotelul Central” din loc. (382) 1—2

Nr. 661—1925. (377) 1-1
 Publicațiune.

Primăria comunei Șibot dă în reparație generală casa comunală de sub Nr. 224, Moara comunală numită „din jos” și moara comunală numită din sus.

Licitația se va ținea în ziua de 10 Mai a. o., la primăria comunei Șibot, cu oferte închise la orele 10 a. m.

Condițiunile se pot vedea în fiecare zi la primăria comunei Șibot, în orele oficioase.

Șibot, la 10 Aprilie 1925.
 Ioan Pădure, primar.
 Avram Balomiri, notar.

Învățacel franzelar

se primește îndată în frazelăria (coacerea de cornuri, franzele și pâne) a subscrișului!

(378) 1—1 Ioan Ordean, m. franzelar în Hunedoara

Consiliul orașului Sebeșul-săsesc
 Nr. 120/1925.

CONCURS

La uzina electrică a orașului Sebeșul săsesc Jud. Sibiu, sunt de ocupat 2 posturi de mașiniști.

Plata lunară dela Lei 3000-4000, locuință, luminat și încălzit gratuit.

Reflecții au a-și înainta cererile lor provăzute cu certificatele de aptitudine, certificat medical și de botez, până inclusiv 10 Maia 1925.

Dela reflecții se cere a cunoaște pe depîn motoarele Diesel, turbinele de apă și curentul de tenziune înaltă.

Sebeșul-săsesc, la 6 Aprilie 1925 (374) 1—1 D. Berghezan, primar

CONVOCATOR

Membrii însoțirii „PLUGARUL” sunt prin aceasta invitați, în senzul § 7 din statute la

adunarea generală ordinară ce se va ținea Marți în 28 April 1925, la orele 11 a. m. în localul băncii „Patria” din Blaj.

OBIECTELE sunt:

1. Raportul lichidatorilor cu privire la încheierea socoților pe anul 1922.

Eventuale propuneri.

BLAJ, la 9 April 1925.

(370) 1—1 **Lichidatorii.**

FREDERIC SCHULERI fabrică de spirt, societate pe acții în Orăștie.**CONVOCARÉ**

la a VII-a adunare generală

a Societății pe acțiuni Frederic Schulleri din Orăștie, care se va ține în ziua de *Duminecă*, la 26 Aprilie 1925 la ora 10 a. m., în localul Societății, cu următorul

Program:

1. Raportul Consiliului de Administrație și prezentarea socotelilor pe anul de gestiune 1924.
2. Raportul comisiunii de cenșori și darea absolutorului.
3. Împărțirea profitului.
4. Tantiema comis. de cenșori.
5. Propuneri.

În caz că la ora 10 nu se vor prezenta acționarii în număr suficient, adunarea se va ține la ora 11 a. m. din aceeași zi și cu acelaș program fără considerare la numărul acționarii prezenți și a acțiunilor depuse.

SEILER, director executiv — leitender Direktor.

EINLADUNG

zur VII. ordentlichen Hauptversammlung

der Friedrich Schulleri Aktiengesellschaft in Broos, die Sonntag den 26. April 1925, 10 Uhr Vorm. im Direktionszimmer der Gesellschaft abgehalten wird.

Tagesordnung:

1. Bericht des Verwaltungsrates und Vorlage der geprüften Jahresrechnung.
2. Bericht des Aufsichtsrates u. Erteilung des Absolutiums.
3. Verteilung des Reingewinnes.
4. Tantiemen des Aufsichtsrates.
5. Anträge.

Im Falle die Aktionäre nicht in genügender Anzahl vertreten sind, wird die Hauptversammlung am gleichen Tag um 11 Uhr u. mit gleicher Tagesordnung ohne Rücksicht auf die Anzahl der anwesenden Aktionäre und vertretenen Aktien abgehalten.

Dr. SCHULERI, președinte — Vorsitzender.

BILANȚ — BILANZ per 31 Decembrie 1924.

AKTIVA			PASSIVA		
Cassa — Kassa	508.235	87	Capital social — Aktienkapital Emis. I.	700.000	—
Hârtii de valoare în nominal — Wertpapiere im Nominalwert	67.068	35	Capital social — Aktienkapital Emisiunea II. 1/V. 31/XII. 1924	3.000.000	—
Realități după amortizări — Realitäten nach Abschreibung: Edificiul fabricii de spirt cu cancelaria, grajdul, magazia, gheșarul mic. — Spirtfabrik-Gebäude st. Kanzlei, Magazin u. kl. Eiskeller	479.385	33	Fond general de rezervă — Algem. Reservefond	139.682	50
Edificiul îngrășătoarei, grajdul pt. cai, gheșar modern, depozitele engros de bere și spirt, depozitul liber, dogării și împlării. — Gebäude der Ocksenmastung, Pferdehaltung, amerik. Eiskeller, Engros depot für Bier u. Spirt, Freilager, Fassbinderei u. Tischlerei, etc.	462.699	99	Fond special de rezervă — Spec. Reservefond	20.282	38
Edificiul cu covăcia și locuințele mecanicilor și grădina pt. depozitul de combustibil — Gebäude der Schmiede u. Personalwohnung und Garten als Magazin für Brennmaterial	70.460	46	Fond pentru impozit — Steuer-Rücklage	50.000	—
Grădina cu stabilimentul pentru juicărie. — Garten mit Anlage f. Schnapsbrennerei	26.447	80	Rezerva pentru acoperirea de dubioase — Rücklage zur Deckung zweifelhafter Forderungen	223.647	38
Edificiul biroului dela gara Orăștie. — Bahnhof Restaurations Gebäude	97.855	30	Creditori — Kreditoren	14.107.467	63
Edificiul biroului din Simeria — Restaurations-Gebäude in Simeria	72.112	16	Profit net — Reingewinn	337.570	27
Edificiul casei din Deva. — Gebäude in Deva	712.126	95			
Edificiul depoului din Petroșeni. — Engrosdepot-Gebäude in Petroșeni	1.394.399	67			
Edificiul depoului din Iliia. — Engrosdepot-Gebäude in Iliia	177.108	32			
Instalațiuni după amortizări: — Einrichtungen nach Abschreibung: Instalația fabricii — Fabriks-Einrichtung	327.823	11			
Mobilier în cancelării. — Mobilier in den Kanzleien	32.072	60			
Instalația à 12 depouri, ateliere, juicărie, butoale de lemn și fier, de expedițiune (cai, cară, camioane) etc. — Einrichtungen in 12 Depot, Werkstätten, Schnapsbrennerei, Holz- u. Eisenfässer, Speditionsabteilung (Pferde, u. Wagen) etc.	2.347.427	54			
Materii prime și mărfuri fabricate, etc. — Rohmaterialien, eigene Fabrikate und sonstige Waren, etc.	4.345.180	40			
Debitori — Debitoren	7.458.246	31			
	18.578.650	16		18.578.650	16

Cont de Pierdere și Profit. — Verlust und Gewinn-Konto.

Dobânzi și dări — Zinsen u. Steuern	839.920	90	Profit la fabricațiunea de spirt și ateliere — Gewinn nach Spiritusfabrikation und Werkstätten	1.380.766	82
Cheltuieli generale — Generalspesen	476.093	46	Profit la boi. — Gewinn bei Ocksen	92.866	24
Asigurări — Versicherungen	43.254	19	Profit la expedițiune. — Gewinn bei Expeditionen	207.866	05
Plăși și remunerațiuni, impozit și Cassa cercuală — Gehalte und Löhne, Gehaltsteuer, Kranken und Unfallversicherungen	1.837.437	70	Profit din valorizarea de mărfuri, etc., la centrală și la depozite. — Gewinn bei Verwertung von Waren etc., in der Zentrale u. den Depote	2.550.008	23
Amortizări din realități și instalațiuni — Abschreibungen von Realitäten und Einrichtungen	484.634	54	Diversi	11.051	10
Rezerva pentru acoperirea de dubioase — Rücklage zur Deckung zweifelhafter Forderungen	223.647	38			
Profit net — Reingewinn	337.570	27			
	4.242.558	44		4.242.558	44

Hans Seiler, director-executiv. — leitender Direktor.

Carl Adleff, șef-contabil. — Oberbuchhalter.

Conturile prezente s'au examinat și aflat în ordine. — Vorstehende Rechnung überprüft u. richtig befunden.

Orăștie—Broos, am 11 April 1925.

Pentru comitetul de administrație: — Für die Direktion:

Pentru comitetul de cenșori: — Für den Aufsichtsrat:

Hans Seiler Simion Damian Dr. Carl Schulleri Ing. Oct. Pop
notar — Schriftführer. preș. — Vorsitzender.

Vlad George Băicoianu Harth Iulius Schulleri

„ARDELEANA“

Institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie. — Filială în Petroșeni.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acțiuni în Orăștie, se convoacă prin aceasta la a

XXXIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține **VINERI**, în 1 MAIU st. n. 1925, la 10 ore a. m., în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării; dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal,
2. Raportul Direcțiunii, Bilanțul și raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului net și votarea absolutului.
4. Alegerea a trei membri în direcțiune cu mandat pe 3 ani.
5. Alegerea unui censor.
6. Deciziune asupra fuzionării cu „Geogeană“.
7. Propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală, sunt rugați să-și depună pe lângă revers, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală, la cassa institutului, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență sau să dovedească, până la acelaș termen, depunerea acțiunilor și a plenipotențelor la vre-unul din institutele financiare, membre la „Solidaritatea“.

Orăștie, la 14 Aprilie 1925.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Ardeleana“, societate pe acțiuni.

Dr. Aurel Vlad m. p.,
președinte.

Simion Vlad m. p.,
expert-contabil — director substituit.

ACTIVE		Contul Bilanț pe 1924.		PASIVE	
Cassa în număr	1,528.333.53	Capital	1,500.000.—	Fonduri de rezervă	1,904.586.75
Cambii	5,326.149.75	Fond pentru creanțe dubioase	250.000.—	Fond de penziune	782.749.09
Cambii cu acoperire hipotecară	2,050.287.—	Depuneri	18,652.257.06	Reescompt	1,265.700.—
Imprumuturi hipotecare	1,864.583.01	Conturi-curente	2,376.330.52	Diverși creditor	797.711.51
Obligațiuni cu cavenși	460.674.—	Diverși creditor	797.711.51	Interese anticipate	348.954.94
Conturi-curente	11,095.660.98	Profit curat	1,023.265.85		
Efecte publice și acțiuni	1,690.860.—				
Realități	932.355.87				
Efectele și realitățile fond. de penz.	782.749.09				
Mărfuri	1,113.393.07				
Mobilier	20.000.—				
Diverși debitori	136.509.42				
	Lei 28,901.555.72				Lei 28,901.555.72

SPESE		Contul Profit și Perdere.		VENITE	
Interese:		Interese:		dela cambii	860.618.92
pentru fond. de rezervă	3.185.—	„ cambii cu acop. hip.	529.956.66	„ împrum. hipotecare	269.273.55
pentru dep. spre fructif.		„ oblig. cu cavenși	121.307.10	„ conturi-curente	1,312.395.72
și cont. curente	1,584.464.16	„ efecte și acțiuni	208.707.45	Provizțiuni și alte venit	117.182.96
pentru cambii reesc.	31.204.52			Venite dela mărfuri	285.897.34
	1.618.853.68			Chiril și arânzi	96.838.—
Spese:					
salare și bani de cuartir	560.651.29				
spese generale și chirie	251.468.11				
	812.119.40				
Impozite:					
comerciale și altele	345.438.78				
Amortizare din mobilierul filialei	2.500.—				
Profit curat	1,023.265.85				
	Lei 3,802.177.71				Lei 3,802.177.71

Orăștie, la 31 Decembrie 1924.

Dr. Aurel Vlad m. p.,
președinte.

Simion Vlad m. p.,
expert-contabil — director substituit.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Romul Dobo m. p. Ioan I. Vulcu m. p. Dr. Sever Orbonaș m. p. Ioan Moța m. p.
Ioan Mihai m. p. Virgil Vlad m. p. Adam Basarab m. p. Nicolae Mihăilă m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine.

Orăștie, la 14 Aprilie 1925.

Ioan I. Ienea m. p.,
președinte.

Traian Mihăilă m. p.

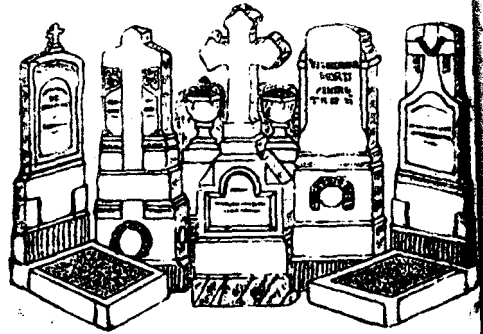
Valer Orbonaș m. p.

Vasilie Jura m. p.

Caut pe Simion Orminghian

fost sergent la batalionul 12 de Pioneri în Alba Iulia, eliberat în 1911; înainte de milizie era inginer la minele de aur ale guvernului (pe atunci Austro-Unger); de loc dintr'un sat de lângă Deva. Cei ce știu ceva de dânsul, ori chiar dânsul de va celi aceste rânduri, să-mi scrie:

Nicolae Teacău, comers.
East Youngstown, oh, 35 Tent Str.
(375) 1—1 (Nord. America)

Cruci și monumente de marmură și alte soluri de piatră, se află cu prețuri ieftine în cel mai vechiu și bine asortat Depozit de cruci și monumente românești, la:

SIMION ȘTEF
petrar, Orăștie Str. Mihai Viteazul.
(375) 1—2

Licitație minuendă.

Comuna bisericească Rîșca, județul Hunedoara, protoprezbiteratul Zarandului, dă pe calea licitațiunii publice minuende, renovarea fundamentală a bisericii din Rîșca, afară de turn, care de-ocamdată va rămânea cel vechi, pe ziua de Joi după Paști 23 Aprilie 1925 ora 11 a. m. lângă edificiul cel vechi al bisericii din Rîșca pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul esclamării de 250.000 L.
2. Comuna bisericească dă următoarele: piatră brută, piatră cioplită, cărămidă, var, nășp, țiglă, tot materialul de lemn trebuincios pentru copertis, poduri, poditură etc. ferul de lipsă, cement, crucile, ferestrele de fer lucrate după plan, 2 uși lucrate după plan.
3. Toate lucrările de zidărie, dulgherie, tâmplărie, tinichigiu, lăcătușerie, așezatul diferitelor materiale date de biserică, se dau unui întreprinzător care trebuie să aibe calificarea pentru zidiri publice.
4. Doritorii de întreprindere vor depune înainte de începerea licitației un vadiu de 10% din prețul strigării, în bani gata sau alte hârtii de valoare acceptabile. Vadiul acela căruia i se va încredința lucrarea i se va estrada, numai după colaudare, celorlalți licitanți îndată după terminarea licitației.
5. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrării și pe unul dintre minus oferenți care va prezenta mai multă garanție de solăritate.

Planul și devizul de spese aprobate de P. V. Conzistoriu sub Nr. 2914—1923 Ep. precum și celelalte condițiuni de licitație, se pot vedea în localul oficiului parohial din Rîșca.

7. Spese nu se licuidează numai celui încredințat cu executarea lucrării.

Pentru comitetul parohial din Rîșca.
(373) 1—1 **Nicolae Flores**
paroh., preș. com. parohial